

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 104

číslo: 10

10. března 2024

Cena: 12 Kč

Anna Holínská: Vlastností faráře je věřit v Boha, ne ve vlastní ego

S Annou Holínskou, farářkou ve Dvoře Králové nad Labem, jsme si krátce povídali nejen o březnovém svátku všech žen, jenž chce toto číslo připomenout, ale také o její cestě k farářskému povolání a dalších aktivitách, kterým se sestra Anička s láskou věnuje...

Pamatujete si, kdy jste se rozhodla stát se farářkou, byla to Vaše „vysněná profese“?

On se tak rozhodl Pán Bůh, ne já. Má původní (vystudovaná) profese je zootechničina. Pak několik let maminka na plný úvazek.

Ovšem zlatou nitku Božího vedení vnímám už od dětských a studentských let, kdy mi bylo vysvětleno, že řeholní řád či církevní společenství pro mne není vhodné.

Pravdou je, že jsem živila od narození, a proto mi nikdo nevěřil. Pán Bůh si mě našel později.

Věřit v Boha, ne ve své ego.

Jako farářka se věnujete i diakonické práci se seniory. Dokonce jste o tom napsala i publikaci „Chytré hlavičky“. Co Vás v této práci motivuje?

Starouškové jsou moje láska. Oni jsou tak silní a křehcí zároveň. Jsou jako sněženka, která překonala trnitou a namáhavou cestu přes kamení a zmrzlé bláto až k překrásnému květu. Jsou jako stará jablona v sadě mladých rychle rostoucích meruněk a broskví. Zkušenosti svou životní poutí, které nezlomí ani mráz ani průvan.

Oni motivují mě. Jejich úsměvy, vzpomínky, jejich ruce. Jsem v jejich přítomnosti šťastná.

Co seniorům nejvíce chybí?

Starouškům chybí pohazení a láska – jako nám všem. My na takové věci zatím nemáme čas nebo na ně nemyslíme.

Měla jste i v této sféře nějaký vzor?

Vzorem konkrétní farář – farářka? To asi ne. U mých prvních „farařských krůčků“ ovšem stáli úžasní František Kuchta, Jarmila Tomsová, Míla Pellyová, Martin Klofáč a Františka Pospíšilová.

Co podle Vás patří mezi základní vlastnosti faráře?

Blíží se Mezinárodní den žen, co pro Vás dnes tento svátek znamená?

Mezinárodní den žen je milý svátek. Každá žena občas ráda dostane kytičku a nemusí to být výhradně v tento den. Je hezké, když na sebe lidé pamatují během celého roku. S oblibou dávám stařenkám kytičky během celého roku „jen tak“. Dnes už, myslím, není tak aktuální boj za ženská práva (v našich

krajích). Občas mi přijde, že dnešní ženy mají – obrazně řečeno – raději v rukou více kladivo či boxerské rukavice než již zmíněný květ.

Kdy naposledy jste dostala květiny?

Naposledy jsem dostala květiny od staroušek v Diakonii a v Domově důchodců.

Svátek má původ v nespokojenosti new-

yorských žen s tehdejšími postavením ženy – jak vnímáte současné snahy o genderovou rovnost?

Dnešnímu genderovému snažení nerozumím.

Co byste popřála ženám k MDŽ?

Zůstaňte ženami.

Díky a přejeme požehnaný den

Ptal se Ondřej Syrový

Pokoj tomu domu

Pozdravuji vás a posílám POKOJ TOMU DOMU, kam tato zpráva přichází, a předávám svůj nejcennější každodenní objev: okno do nebe a z nebe otevřené, ikonu, která se jmenuje Kristus Cesta, Pravda a život. Je v tom soucit, radost, pokání, něha a vděčnost za lidský život a posila Božího požehnání. Je v tom i radost poznání a všelijakého prožitku věci a citů, až k tomu prosvětlení krásou, kterou zadržet nelze, však víte, na hoře Thavór, neboli Tábor, která nechá projít každého, kdo hledá smysl těch věcí... Smysl dal životu Ten, který jej stvořil, a nám dává schopnosti jej hledat. To je ta Krása nesmírná... Přeji každému člověku, aby se v té cestě našel - zablácený, poraněný, vysílený muž či zablácená, poraněná, vysílená žena, vždy milovaní. Kým? Bohem. To by mohlo být poselství hledajícím; kdo však nehledá, nepřijme ani čarčku, ani otazník. Ty však, Bohu díky, nepomíjejí...

Z pozdravu sestry Niki Otiskové

T. G. Masaryk: Moderní názor na ženu

Rovnost není totožnost: každému individuovi má být dána příležitost vyvíjet se normálně... Z tohoto hlediska posuzován starý názor o ženě byl, že žena je pro muže; Eva byla stvořena pro Adama, to je ve vsí stručnosti starý názor, názor, že žena je pro mužovo pohodlí, v nejlepším případě pro odchování jeho dětí.

Moderní žena proto všude a ve všem, soukromě a veřejně bude pracovat proti těm pověrám, které dusí ji i muže stejně. Moderní žena jako moderní muž půjde za pravdou! Moderní žena nebude se řídit mužem, nebude dělat všechno, co dělá muž. Copak dělají mužové jen pěkné a dobré? To, čemu se říká emancipace, a není než napodobením např. kouření, pití a t. p., není než zpátečnictvím.

Nemluvil jsem a nerad mluvím o otázce ženské. Protože otázka ženské není, jako není otázka jen mužské: je otázka společnosti.

Muž a žena od samého počátku kulturního vývoje byli spolu a dovedli všechno dělat společně, byla vždy vzájemnost - každá vnitřní změna ženy je změnou muže, muže také ženy. Je nesprávné muže a ženy proti sobě stavět.

red

František Palacký a Tomáš Garrigue Masaryk - pohled na dějiny v duchovní a mravní perspektivě

Pro letošní rok jsme pro setkání v Poslanecké sněmovně k 174. výročí T. G. Masaryka zvolili téma „národní obrození“. Důvodem je Rok české hudby 2024. Právě v hudbě a umění se projevoval obrozující se duch českého národa. Ale národní obrození nacházelo svůj výraz i v českém jazyce, literatuře, divadle a rozvoji vědních oborů. Mělo také svoji náboženskou stránku a jeho nositeli byli osvícenější katoličtí kněží a vlastenečtí evangeličtí duchovní.

K osobnostem mimořádného významu v tomto období náležel František Palacký (1798-1876). T. G. Masaryk ve svém spise o národním obrození *Česká otázka* jej hodnotil tak, že se stal zakladatelem českého národního programu, vůdčí osobností, doslova „Otcem národa“.

Kolem monumentálního pomníku od sochaře Stanislava Suchardy na stejnojmenném náměstí v Praze chodíme dnes většinou bez povšimnutí. O Palackém víme, že byl historikem, který napsal rozsáhlé dějiny.

Ale Palacký byl také výraznou náboženskou osobností. Pocházel z rodu náležejícího k Jednotě

bratrské a jeho rodina se po vydání tolerančního patentu přihlásila k luterské evangelické církvi. A v této víře a zbožnosti byl vychováván. Uvádí se o něm, že v pěti letech již přečetl celou Bibli. Měl se stát evangelickým kazatelem a studoval teologii. Prožil však náboženskou krizi. Rozešel se vnitřně s konfesí luterskou ortodoxií. Avšak neznamenalo to, že by se stal nevěřícím. Jeho náboženské přesvědčení se stalo pevným a trvalým, ale ve smyslu osvícenské náboženské filozofie. Znakem této rozumově a kriticky pojaté zbožnosti bylo vědomí, že Bůh prozřetelně spravuje tento svět; důležitou roli hraje mravnost a mravní zdokonalování člověka; v posledu to, co je zlé, bude sloužit k dobrému, a člověk má naději na nesmrtelnost.

Palacký propojoval své hluboké náboženské přesvědčení s láskou k národu a dal všechny své síly do služby národnímu obrození. Podobně jako to vyjádřil evangelík Jan Kollár, že zbožnost a národnost jsou dvě sestry. Přesto lidství je cosi vyššího než národnost, jak to

Dokončení na str. 3

ANKETA

1. Jakou květinu máte nejraději a proč?"
2. Jakou radu byste dali do života budoucí generaci žen?

Jana Špaková, farářka

1. Mám ráda karafiáty. V kytici jich může být několik v různých barvách. Kupuji je většinou jako pozornost při pastoračních návštěvách, protože vím, že zůstávají dlouho pěkné.

2. Kdybych byla tázána, měla bych radu pro ženy generace nejen budoucí, ale i současné. Je to rada ověřená, vzešlá z dlouhodobé tradice: vytvářet, spolu s manželem, pro rodinu láskyplný, bezpečný a krásný domov. Ženám matkám bych připomněla, aby byly ochotné se namísto svých zálib (mobil) věnovat více mluvení s dětmi, zejména s těmi nejmenšími.

Niki Otisková, farářka

1. Z pěstovaných červené karafiáty, možná proto, že bývaly v mém rodném Řecku lidové, ale i ceněné, tak jako třeba lípa pro Čechy.

A snad jsou takové pořád, tak se k nim vracím. A z těch lučních květin mám ráda kopretiny, vidím je – ať jsou uprostřed louky nebo někde na okraji – jsou zářivé a radostné.

Marie Vágnerová,

vyučující na HTF UK

1. Z květin mám momentálně nejradši kosatec, protože mají krásný tvar květu a zajímavé kombinace barev. Pravda je, že moc dlouho nevydrží, ale to nevadí.

2. Budoucí generaci bych moc rad nedávala, protože oni o to většinou příliš nestojí. Ale určitě by na sobě měli zapracovat, aby se naučili, co je potřeba, aby se uměli o sebe postarat a nenechali si ubližovat, ani se sebou manipulovat. To, co budou umět, jim nikdo nevezme a mohou to uplatnit i v budoucnosti. Taky je důležité

udržet si dobré vztahy s lidmi, i když ne za každou cenu. Pokud se k nim někdo nebude chovat dobře, nemusí v takovém vztahu pokračovat. Je dobré být ohleduplný, ale taky je třeba si stanovit určitou hranici. Je dobré na sobě stále pracovat, protože na změnu nikdy není pozdě.

Eva Vymětalová Hrabáková

farářka a vyučující na HTF UK

1. Moji nejoblíbenější květinou je kosatec (iris). Od útlého věku mě přitahuje jeho květenství, kombinace pestrých okvětních plátků, směřujících hrdě vzhůru i pokorně dolů. Fascinují mě i jeho barvy. Irisy jsem si proto zvolila i do svatební kytice. Iris byla řeckou bohyní duhy a duhová květina také v křesťanství odkazuje k víře a naději. Když mě chce někdo obzvlášť potěšit, obdaruje mě kyticí kosatců či se zastoupením kosatců. 😊

2. Odpověď na druhou otázku je trochu osobnější, jelikož mám dvě dcery a byla bych nesmírně ráda, kdyby si dokázaly vážít sebe sama, lidí i celého stvoření kolem sebe. Také bych si přála a snažím se je to i trochu učit, aby se naučily vycházet s chlapci a později s muži jako rovnocennými partnery. A to na všech úrovních vztahů, od těch osobních, přes pracovní a odborné, až k společensky angažovaným. Vedle toho všeho vnímám jako závazek biblický verš, že: „žena bude spasena jako matka...“ Dovolují si jej rozšířit na mateřství všeho druhu, jež zahrnuje nejen biologické či jinak přijaté děti, ale i lásku věnovanou péči o druhé, nebo i vědeckému či společenskému angažmá. Tak tomu jistě bude, „setrvá-li ve víře, lásce a spravedlnosti“. Kéž se to daří!

Ptal se Ondřej Syrový

Úvaha: Ženy od emancipace k matriarchátu

Kde a jak začít? Začneme vlastním „já“, kdy sebe vnímáme v duchu západní karteziánské tradice jako subjekt i objekt. Důležité na tom je, že poznáváme a rovněž jsme předmětem vlastního poznání. Sebepoznání přitom je tvořeno naší zkušeností mezi námi a sociálním světem kolem nás.

Odtud pramení jedno z prvních emancipačních chápání světa koncem devatenáctého století podané britským filosofem Stuartem Millem (především jeho esej Poddanství žen). Zastával názor rovnosti: „Právní podřízenost jednoho pohlaví druhému – jest sama sebou bezprávná.“ Na jeho liberální myšlení u nás navazuje T. G. Masaryk, který ženská práva považoval za součást práv lidských, jako otázku společnosti vydávající se novým stylem života. Jeho postoj dokumentuje také to, že z úcty ke své ženě přijal jméno Garrigue.

Zdálo by se, že od té doby jsme milovými kroky zamířili dle našeho prvního prezidenta v emancipaci od útlaku. Nazírejme stejně jako on na tuto emancipaci obecněji. Není tomu dávno, když u nás v roce 2021 vzniká v rámci České chirurgické společnosti sekce „Ženy v chirurgii“. Známy hrudní chirurg prof. Robert Lischke říká: „Musíme vytvářet takové podmínky, aby se ženy mohly stávat chirurgyněmi, protože jinak nás nebude mít v budoucnu kdo operovat.“ Na jednu stranu dochází k posunu v našem myšlení v zakořeněných představách a na druhou stranu existují stále zábrany.

Ty však bortí nová skutečnost, patnáť právě a zejména v medicíně, kdy dnes většinu studentů lékařských fakult u nás tvoří ženy. Jiný hrudní chirurg prof. Pavel Pafko to provokativně komentoval: „Medicína už není prestižní obor, protože v posledním ročníku studia je jen jedna

třetina mužů a dvě třetiny žen.“ Za tato slova sklídl kritiku.

Přijít na kloub změnám v naší společnosti ukázaným na příkladu medicíny se pokusila americká novinářka a spisovatelka Hanna Rosinová, když v roce 2011 publikovala bestseller „Konec mužů a vzestup žen“.

V knize, která vyvolala nejen v USA velkou diskusi, píše: „S koncem ekonomiky založené na výrobě jsou nyní muži, kteří tam pracovali, nezaměstnaní, v depresi a stále více závislí na státu a ženách.“

Americká novinářka nový ekonomický a sociální pořádek dále vysvětluje: „Je to nová ekonomika služeb, která se nestará o fyzickou sílu, ale místo toho zjevně upřednostňuje sociální inteligenci, otevřenou komunikaci, schopnost klidně sedět. Tato ekonomika se zaměřuje na věci, které nejsou přinejmenším převážně záležitostmi mužů, a zdá se, že pro ženy jsou snadné. A tak se poprvé v historii globální ekonomika stává místem, kde ženy dosahují většího úspěchu než muži.“

Hanna Rosinová ze svých úvah vytváří závěr: „Vzniká nový matriarchát vedený mladými, ambiciózními, schopnými ženami, které – tváří v tvář mužům, kteří nemohou nebo nebudou plnohodnotnými partnery – berou věci do svých rukou.“

Dostáváme se tak v opačném gardu do „protivření“ vůči Masarykovi a Millovi, prvním filosofujícím bojovníkům za emancipaci. Naznačuje to deník The New York Times, kde můžeme k tématu číst: „Lze naznačit, že úspěch – materiální, sociální, sexuální, emocionální – závisí na (našich!) genderových rysech a nikoli na právních a institucionálních rámcích, ve kterých žijeme?“

Hanna Rosinová (*1970), Spisovatelka a jako novinářka pracovala zejména pro New York Magazine, rozhlasovou stanici NPR a magazín Slate. Přispívala do všech hlavních mainstreamových amerických deníků a časopisů. Je natolik známou novinářkou, že se stala předlohou jedné z postav amerického filmu o děsivém zákulisí politické žurnalistiky „Jak nezískat Pulitzer“. Hned její první kniha „Did Christianity Cause the Crash?“ vyvolala velkou odezvu, když popisovala praktiky některých evangelických kněží, kterým více záleželo na penězích než na skutečné víře – tzv. evangelium prosperity. Druhá kniha, o které se zmiňujeme „The End of Men“ se stala „příručkou“ mnoha žen nejen v USA a jedním z nejvíce diskutovaných témat nejen v Severní Americe.

Mirko Raduševič

Z kazatelského plánu

Čtvrtá neděle postní

Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásejte nad ní všichni, kdo ji milujete! Veselte se s ní, veselte, všichni, kdo jste nad ní truchlivali. Budete sít do sytosti potěšení z jejich prsů. (Izajáš 66,10-11)

První čtení: Numeri 21,4-9

Tužby postní:

2. Abychom Boží království a jeho spravedlnost hledali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom svých hříchů litovali a své bližní nesoudili, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem

Bože Vykupiteli, tvůj Syn se ponížil, aby vyzdvihl padlý svět z bíd a zachránil nás před beznadějí. Prosíme tě, dej, aby se v našem jednání zrcadlila tvá láska! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 2,1-10

Evangelium: Jan 3,14-21

Verše k obětování: Žalm 125,1-2

Verše k požehnání: Žalm 122,3-4

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, děkujeme ti za dar života a prosíme tě, naplň naše srdce světlem své milosti, ať opravdově milujeme a důstojně chválíme svaté jméno tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 20, 53, 118, 245, 324

Oslava ženy

Žena je požehnáním, darem od Boha
Je sluncem, co rozjasní i nejtemnější stíny
Je vodou, co uhasí žízeň
Je ohněm, co v srdcích hoří
Žena je větrem, co přináší proměnu
Je silou, co dokáže přemoci všechny překážky
Je moudrostí, co nám ukáže správnou cestu
Je láskou, co se nevysvětluje slovy
Je inspirací
Je matkou, co dává život nový
Je sestrou, co v těžkých chvílích podporuje
Je dcerou, co vnáší do našich dnů naději
Je partnerkou, co krásou a silou obdaruje
Je zázrakem, v němž je každý den nový
Je odvahou, co pomáhá překonávat strachy
Je laskavostí, v níž nacházíme úlevu
Je květem, který září krásou
Bud' Bohu díky!

Jan Kešál

Nad Písmem

Boží láska

Do čtvrté neděle postní nám zaznívá verš: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v Něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“

Na tomto verši je jasně ukázaná Boží láska k nám. Co je více než obětovat se z lásky pro někoho nebo obětovat to, co je mi nejdražší, svého Syna. Je to tak ohromující, ta myšlenka, že někdo tolik touží po mé spáse. Já, úplně bezvýznamný hříšník, a přesto stojím Bohu za to, aby za mne obětoval svého Syna. Naše zkušenost se světem nás většinou učí tomu, že svět je zlý, že mocní tohoto světa mají tendenci soudit a odsuzovat, že nic není zadarmo. A najednou máme uvěřit, že Bůh chce naši spásu a že nám ji chce darovat. Je to jako bungee jumping, kdy vás přiváží na gumu a vy se vrhnete do hlubiny, s důvěrou, že jste pevně a dobře přivázaní. Stejně tak je nutně se pevně přivázat

k přesvědčení, že Bůh chce lidi spasit, že je to to jediné, co sám od sebe pro lidi chce. Já jen musím uvěřit v Boží lásku ke mně a přijmout Boží dar – Syna. Jen se musím nechat pevně navázat na „gumu“ a vrhnout se do hlubiny Boží lásky.

Je napsáno, že pravda víry o Boží lásce v Synu je přitom tak prostá, že ji může pochopit dítě, ale zároveň tak hluboká, že ji neprobádá ani největší mystik. Pravda o Boží lásce je vlastně vyjádřena prostým způsobem a často o ní hovoříme. A právě postní období nás vyzývá, abychom tento drahokam oprášili a odkryli jeho lesk a záři. Bůh si nezamiloval svět jako anonymní masu, ale zamiloval si konkrétního jedince. Mě, tebe, člověka s určitým jménem, s vlastními šrámky a břemeny. A to proto, abychom mohli žít, a ne živořit. Aby naše životy byly barevné a abychom byli schopni ty barvy přinášet i do životů druhých. **Martina Smolková**

Svatý Bože, prosíme o pokoru a sílu k nesení barevnosti do životů druhých.
Kéž jsme neustále pevně přivázaní k tobě, Bože. A M E N

František Palacký a Tomáš Garrigue...

Dokončení ze str. 1

chápal Herderova filozofie dějin, která ovlivnila české národní obrození.

Palacký se zpočátku věnoval estetice a filologii. Především jako historik a politik se stal vůdčí autoritou národního obrození. Jeho vztah k české reformaci se projevil v jeho *Dějínách národu českého*, které psal Palacký pod tlakem censury. Z 11 svazků jich je 7 věnováno právě české reformaci. Masaryk k tomu říká: „Palacký nám ukázal, co znamená pro lidstvo a pro nás hnutí husitské a pak bratrské...“.

Palacký ve své osobě propojuje náboženství a vědu. Náboženství bez vědy je slepé. Věda však poskytuje jen útržkovité poznání. Náboženství vědě dodává duchovní a mravní perspektivu a zacelení. Podle Palackého přesvědčení v dějinách a jejich podání nejde jen o ziskuchtivé lidské zájmy,

ale o hodnoty duchovní, mravní, všelidské.

Masaryk se s důkladností i sympatiemi zabýval osobností Palackého a jeho dílem. Obě tyto osobnosti i mnohé spojuje. Oba prožili náboženskou krizi, ale udrželi si specifické náboženské přesvědčení. Věřili v Boží prozřetelnost v životě jednotlivců i v dějinách národů. Vyznačovali se usilovnou pracovitostí a vzdělaností. Projevovali svým úsilím vztah k vlastnímu národu, který však propojovali s humanitou a všelidskými zájmy.

Připomínáme-li si v tomto čase našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka a jím představované hodnoty humanitní demokracie, tak to činíme se zájmem poznávat hlouběji i české národní obrození s jeho kulturotvornou silou i duchovně-morální dimenzí, která pro nás ani dnes neztrácí na významu a aktuálnosti.

Tomáš Butta

Můžete si přečíst

Nová publikace o cestách a zápasech české reformace

Tomáš Butta. *Cesty a zápasy české reformace. Historie - teologie - spiritualita*. Praha, Blahoslav 2024.

V letošním roce si připomínáme 600. výročí úmrtí významné postavy husitství, Jana Žižky z Trocnova. Je to zároveň příležitost k zamyšlení nad tématem české reformace jako celku. První rozsáhlejší studii vzniklou v letošním roce v prostředí naší církve, která zkoumá českou reformaci jako nositelku závažných teologických témat, je publikace „*Cesty a zápasy české reformace. Historie - teologie - spiritualita*“ z autorské dílny ThDr. Tomáše Butty, Th.D. Publikace se zaměřuje na ta témata, která zůstávají stále živá a aktuální. K nim patří zvláště autorita Písma svatého, svátost večere Páně i další svátosti, vztah církve a sekulární oblasti, životní styl a etické rozhodování křesťana, protiklad míru a násilí, ekumenické vztahy.

Autor, který zastává funkci vrcholného představitele církve již řadu let, má pro tento náročný úkol dobré předpoklady. Publikaci vytvořil na základě svých realizovaných projevů, referátů, přednášek, článků a poznámek, věnovaných některým dílčím reformačním tématům. Vznikly často z podnětu konkrétního výročí jednotlivých postav či událostí a s nimi spojených akcí či setkání. Prezentované tematické okruhy pojednal z pozice vyzrálého biblického a praktického teologa.

Publikace je rozdělena do sedmi oddílů, členěných vždy do několika podkapitol. První oddíl nese název „Jan Hus“. Autor v něm sleduje Husovo pojetí autority Písma, jeho přístup

k problematice lidského svědomí i projevy zájmu o Husův život a dílo v současnosti.

Druhý oddíl se nazývá „Vznik a program utrakvismu“. Zde se autor zaměřuje zejména na osobnost teologa Jakoubka ze Stříbra a jeho důraz na laický kalich. V souvislosti s formováním programu husitství ve čtyřech pražských artikulech zmiňuje autor i postoj Jana Žižky k přijímání podobojí.

Ve třetím oddílu nazvaném „Husitství – mučednictví, temné stíny násilí a problém války“ se autor vyrovnává s antitezemi boje a míru, s jejich biblickými vyjádřeními i s jejich ideovým výrazem v husitských bojových písních.

Čtvrtý oddíl „Střední cesta utrakvismu“ se věnuje osobnosti Jana Rokycany jako teologa konsenzu, který usiloval o sjednocení ideových hledisek různých směrů husitské teologie i o autonomii utrakvismu v rámci obecné církve.

Pátý oddíl s názvem „Konfesi rozrůzněnost“ si všímá náboženských poměrů v předbělohorské době, umožňujících značnou pluralitu teologických názorů.

V šestém oddílu „Bílá hora a její důsledky“ připomíná autor náboženský rozměr bělohorské bitvy, která byla vítěznou katolickou stranou považována za závažné vítězství z moci Boží i všech svatých a protestantskou stranou naopak vnímána jako Boží trest. Bělohorská bitva zůstává do současné doby i stěžejním tématem ekumenického dialogu.

Sedmý oddíl věnovaný „Dědictví a odkazu Jednoty bratrské v díle J. A. Komenského“ ukazuje českou reformaci v reflexi díla Jana Amose Komenského. Komenského nadhled vyplýval z jeho univerzalistického myšlení, které usilovalo o sjednocující pohled na svět a život. Ve svém myšlení dokázal skloubit lásku k vlasti s globálními výzvami.

Publikace není jen pouhou popularizací dané tematiky, ale má charakter náročného odborného textu, opatřeného četnými poznámkami s odkazy na další zdroje. V závěru pak publikace obsahuje rozsáhlý přehled aktuální literatury k pojednávaným tématům. Text publikace má široký záběr, protože analyzuje významné

teologické momenty klasické české reformace od Husa ke Komenskému. V rámci výkladu si autor na vhodných místech všímá postojů naší církve k pojednávaným otázkám. Zvláště cennými podněty jsou zdůraznění aktuálnosti Husova díla, představení Jakoubka ze Stříbra jako zakladatele utrakvismu, pojednání o násilí, válce a míru v husitském myšlení, i zdůraznění střední cesty utrakvismu v Rokycanově teologii. Náboženský rozměr Bílé hory a zároveň i její reflexe v ekumenické perspektivě je též podnětnou aktualizací pojednávané tematiky. Publikace proto může sloužit jako východisko k další práci církve v diecézích, na synodách, ve vikariátech, v biblických hodinách i pro individuální poučení duchovních a laiků.

Bohdan Kaňák

Sbírka Duchovní zpěvy

V r. 1956 vyšla sbírka *Duchovní zpěvy* přinášející notový materiál k různým příležitostem pro tehdy početné pěvecké sbory naší církve, který uspořádali **Josef Tomaščík** (1899 – 1982), sbormistr, hudební pedagog brněnské konzervatoře a dlouholetý varhaník Husova sboru na Botanické ul., **Josef F. Pícha** (1889 – 1977), hudební skladatel, pedagog, varhaník, profesor církevního zpěvu, spoluzakladatel naší církve v jižních Čechách, autor zhudebnění Liturgie Dr. Karla Farského a řady dalších liturgických a bohoslužebných zpěvů, a **Oldřich Kozler** (1921 – 1974), učitel náboženství, farář, později ekonom.

Sbírka byla rozmnožována v dané době dostupným zařízením – cyklostylem – a pak distribuována do všech náboženských obcí. Určitě je k nalezení na kůrech, v knihovnách, příp. archivech na našich farách a pro mnohé dnes neznámá. A přece to byl ve své době opravdový velký počín, dát sbormistrům a zpěvákům hodnotný notový materiál pro přípravu hudebních vystoupení pro shromáždění církve. Jak píše pořadatelé v úvodním slovu:

Formálně je sbírka rozdělena do tří částí. Do první části byly zařazeny sbory, jichž lze použít k různým příležitostem života náboženské obce

(Zpěvy obecné), ve druhé části jsou zpěvy svatební a ve třetí části pohřební – ty jsou rozděleny do tří oddílů – pro sbory smíšené, mužské, ženské...

Při zkoumání této sbírky zaujme šíře zastoupených hudebních tradic různých slohových období, ukázek z hudební tvorby domácí i zahraniční proveniencí. Jsou zde zastoupeny i ukázky tvorby místních skladatelů, varhaníků našich sborů. U každé skladby je uveden jen autor hudby, bohužel nejsou až na výjimky uvedeni autoři textů, které mají charakter modliteb. To v předmluvě autoři vysvětlují: *Je nutno poznamenat, že uměleckou hodnotu předkládané sbírky v zásadě nerozlišujeme na stránku čistě hudební a textovou. Slovo a hudba patří k církevnímu zpěvu neoddělitelně k sobě.* Sbírka obsahuje celkem 51 zpěvů.

V souvislosti s letošním Rokem české hudby připomeňme vřazení také ukázek z děl B. Smetany a A. Dvořáka.

Oddíl Zpěvy svatební je uveden krátkým sborovým pozdravem, který Smetana napsal v Jabkenicích v roce 1882 a dedikoval pražskému pěveckému sboru Hlahol, jehož byl v letech 1863 – 1865 sbormistrem. Autorem textu pozdravu, který lze označit jako blahopřání, byl Josef

Srb – Debrnov (1836 – 1904). *Vše, co touhou drahé nám, blahopřáno (v původním textu blaha přáno) buď vám.*

V části Zpěvy obecné je zařazena Smetanova Modlitba z roku 1880 na text Josefa Srba – Debrnova.

O tomto Smetanově opusu více v Kalendáři Blahoslav na r. 2024 – Duchovní tradice v díle Bedřicha Smetany.

Josef F. Pícha upravil pro část Zpěvy svatební známé a posluchačsky vděčné Largo, což je 2. věta Dvořákovy 9. symfonie Z nového světa. Je nazváno Largo „Americké“. Je podloženo textem neznámého autora, který je pokornou modlitbou – Veliký Tvůrce náš.

Pícha zachovává ve varhanním doprovodu důsledně harmonii Dvořákovy kompozice...

Tato duchovní skladba je překvapivě leckdy i dnes zařazována do programu duchovních koncertů. Připomínáme-li zde Píchův odkaz, je třeba se zmínit také o jeho dalších uvedených kompozičních příspěvcích, jež mají formu požehnání. Např. v části Zpěvy svatební je to Závěrečné prvokřesťanské požehnání Budete-li poslouchati Hospodina, Boha svého s následujícím zpívaným áronským požehnáním se závěrečným přáním pokoje. V části

Zpěvy pohřební je pak responzoriální v textu parafrázovaný Žalm 90. Ještě bychom rádi připomněli v námi sledované sbírce ojedinělý hudební zpěv z pera Aloise Treglera (1900 – 1971), faráře, sbormistra a skladatele, žáka Leoše Janáčka, s názvem Šel světem tich pro sopránové sólo, sbor a varhany na text Marie Žlábkové (1883 – 1963), jihočeské pedagožky, spisovatelky a sociální pracovnice, patřící k zakladatelské generaci Církve československé v Českých Budějovicích. Svůj osobitý básnický text – možná dnes poněkud patetického vyznění – věnovala památce 1. patriarchy Dr. Karla Farského. Skladba se vyznačuje vroucí melodikou, střídá

se v ní sólový zpěv se zpěvem smíšeného sboru s harmonicky působivým varhanním doprovodem, v němž můžeme rozpoznat i inspiraci Leošem Janáčkem.

Námi sledovaná sbírka si zaslouží, aby jí byla věnována pozornost pěveckých sborů i v tomto čase.

Duchovní zpěvy obecné, svatební, pohřební.

Uspořádali: J. Tomaščík, J. F. Pícha, O. Kozler. Vydal Blahoslav, účelové zařízení Církve československé, Praha. Povoleno: MŠK čj. 31840/57/3. Vydáno v Ústředním církevním nakladatelství v Praze v r. 1956

Cena: 30,- Kčs

Zdeněk Kovalčík

Largo z „Americké“
text neznámého autora

Veliký Tvůrce náš, shlédni z výšin svých na věrné dítky své srdcí oddaných.
Okem svým obzíráš moře široké, slunce své vysíláš v dráhy vysoké, láskou tvou vesmír jest, žije zachován,
lásku tvá ať září nám, v náš pozemský chrám.
Ó, Bože jasný, hle, my se zde tobě koříme,
ve věčnou lásku tvou pevně věříme.
Veliký Tvůrce náš, shlédni z výšin svých na věrné dítky své srdcí oddaných.
Okem svým obzíráš moře široké, slunce své vysíláš v dráhy vysoké, láskou tvou vesmír jest, žije zachován,
lásku tvá ať září nám, v náš pozemský chrám.

Připomenutí pochodu studentů proti totalitě v roce 1948

V budově ČVUT na Karlově náměstí v Praze se nachází pamětní deska připomínající událost studentského protestu proti nastupující komunistické totalitě v roce 1948. Dne 25. února 1948 se vydali vysokoškolští studenti na Pražský hrad.

Pochodu se zúčastnil například tehdejší student filozofické fakulty Ladislav Hejdánek, pozdější významný český filozof a signatář Charty 77. Studenti se všemi způsoby snažili dostat na Pražský hrad, ale Veřejná bezpečnost (VB) usilovala o to, aby jim v tom zabránila. Nejzávažnější střet pokojného průvodu s VB byl v Nerudově ulici. Asi čtyři tisíce studentů se přesto dostalo na Hradčanské náměstí. Místo vyčerpaného a nemocného prezidenta E. Beneše však zástupce studentů přijal jen jeho kancléř. Nástup komunistické

totality byl již neodvratný. Následovaly čistky, které se dotkly i vysokoškolských pedagogů a také těch studentů, kteří se účastnili tohoto průvodu.

V letošním roce připomněl tyto události projekt „Nemlčeli“ spojený s komentovaným připomínkovým pochodem s interaktivními prvky. Akci pořádal Pražský akademický klub 48. Trasou z Karlova náměstí do Nerudovy ulice společně šli někteří senátoři, včetně předsedy Senátu Miloše Vystrčila, a studenti i další účastníci.

Na pochod navázalo pietní shromáždění u desky v Nerudově ulici. Promluvil na něm představitel Senátu, vysokých škol a zástupci studentů. V závěru před státní hymnou pronesl duchovní promluvu Tomáš Butta, patriarcha CČSH. Přítomni byli například doc. Petr Pit-hart, pražský primátor Bohuslav Svoboda i organizátoři a účastníci festivalu Mene Tekel, který ve spolupráci se Senátem Parlamentu České republiky a Pražským akademickým klubem 48 připomínkovou akci u příležitosti 76. výročí pochodu studentů za svobodu a demokracii na Pražský hrad v roce 1948 spolupřipřádal.

red

Slavnostní uvedení nové výstavy a knihy v Husitském muzeu v Táboře

Dne 21. 2. 2024 se uskutečnilo slavnostní uvedení nové expozice „Husité“ spolu s představením nové knihy Dějiny Tábora III. v Husitském muzeu v Táboře. Na zahájení v gotickém sále Staré radnice promluvil k výstavě ředitel muzea dr. Jakub Smrčka, vystoupil ministr kultury Mgr. Martin Maxa a následně byl představen III. díl knihy o dějinách Města Tábora. V rámci programu zazněly dobové středověké melodie, které zahrál na repliku historických dud Miloslav Vaváček.

Pan ministr spolu s dalšími hosty si mohli prohlédnout novou expozici s výkladem ředitele dr. Jakuba Smrčky, který je autorem scénáře výstavy spolu s dr. Zdeňkem Vybíralem. Mezi účastníky slavnostního zahájení výstavy byli významní husitologové a historici jako například prof. František Šmahel, prof. Petr Čornej, dr. Blanka Zylinská, doc. Jaroslav Šebek a další, starostové a zástupci měst s husitskou minulostí a další hosté. Za Církev československou husitskou se akce zúčastnil patriarcha Tomáš Butta a místní farářka Helena Smolová.

Církev československá husitská podepsala s Husitským muzeem v Táboře memorandum o spolupráci na badatelském projektu „Odezvy husitství a Jana Žižky v Církvi československé husitské“.

S populárním knězem Ladislavem Heryánem

Oblíbeného římskokatolického kněze, salesiána a pedagoga známe z mnoha nahrávek jeho přednášek a vystoupení, které snadno naleznete na internetu. Setkat se s ním můžete na televizi Noe a v rozhlasových pořadech. Je plodným autorem, který píše početné knihy, plné zajímavých příběhů, lidskosti, víry. Jeho písničkářský šarm přitahuje i mladou generaci, říkává se o něm, že je „pastýř undergroundu“. Originální uchopení vážných duchovních věcí a životních situací i specifický smysl pro humor mu získává mnohé příznivce. Jako pedagog působí v současnosti na Jaboku, pražské vyšší odborné škole a též na univerzitách v Praze a Olomouci.

Těší nás, že jste přijal pozvání a přijdete 19. března v 17 hodin do Karlína, kam vás zvou zdejší náboženská obec, Dialog na cestě a Pražský klub spisovatelů. Těšíme se, že nám představíte své knížky. Můžete nám, prosím, stručně přiblížit tu nejnovější z nich?

Jedná se o souhrnné vydání fejetonů, které píšou pravidelně do Katolického týdeníku, vydalo je nakladatelství Portál. Jeden takový soubor již dříve vyšel. Tento jednak obsahuje navíc grafický doprovod a jednak jsou jednotlivé fejetony uvedeny biblickým textem a doplněny ještě další myšlenkou, textem písně, citátem apod. Jedná se tedy o jakési tematické minisoubory.

Přečetla jsem s chutí několik vašich publikací. Zaujal mne Váš autentický pohled na křesťanskou víru a radostnou zvěst evangelia. Vše zprostředkováváte také jako pedagog. Co pro Vás znamená vyučovat?

Vyučuji na Vyšší odborné sociálně-pedagogické a teologické škole Jabok, mými studenty tedy primárně nejsou křesťané, nýbrž budoucí sociální pracovníci a speciální pedagogové. Baví mne bořit jejich předsudky vůči biblickému poselství a křesťanství, kterých je česká společnost tradičně plná, a ukazovat jim křesťanské kořeny naší euro-atlantické civilizace.

Co pro vás znamená Boží milosrdenství?

Jedním z mých nejoblíbenějších biblických veršů je Ex 34,6: „Hospodin, Hospodin! Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný!“ Je to verš, který vyjadřuje podstatu Boha, kterou je velkorysost sama, dávání, které nic nečeká zpět, život, jenž je dáváním svou podstatou, milosrdná láska bez podmínek. Bůh není milosrdný, je to Milosrdenství samo. Slovo „milosrdenství“ (rachamím) má v hebrejštině stejný kořen jako „děloha“ (rechem), neboť milosrdenství dává vznik novému životu, a pokud by jím Bůh jako Stvořitel nebyl, nebyl by ani tento svět, stejně jako by neměl žádný smysl, neboť život je dar a pokračuje dáváním.

Za rozhovor děkuje Olga Nytrová

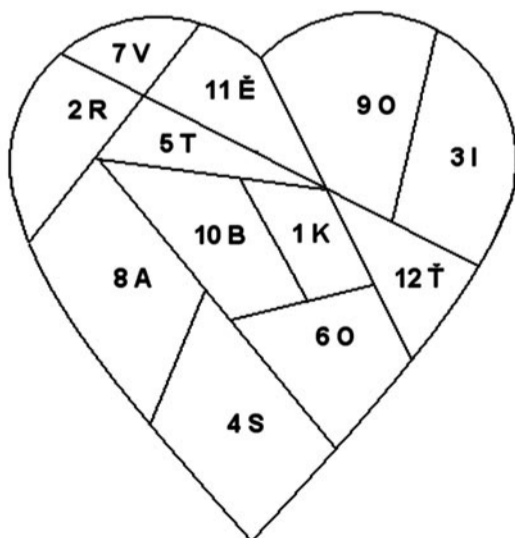

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Bůh tak miloval svět

že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Tato věta je velmi známá, její obsah je však pro mnohé těžko pochopitelný. Kristovu obětí můžeme pochopit spíš srdcem než rozumem. Chcete-li se však dozvědět tajemku, trochu rozumu potřeba bude - seřad'te písmenka podle čísel.

(Řešení z minulého čísla: Ježíš z Nazareta v Galileji.)

Jana Krajčířiková

Vydařený den s paprsky bratra slunce

Na pololetní prázdniny 2. února jsme se rozhodli vyrazit s dětmi z našich sobotínských táborů na výlet na Bradlo (Moravský Blaník). Cestovali jsme vlakem do Nové Hradečné (nedaleko Šumperka), odkud jsme stoupali a trochu „klouzali“ po zledovatělém sněhu do kopce, na skálu Bradlo... Náš nejvyšší Bůh vyslyšel naše modlitby a připravil slunečné počasí, takže jsme prožili den i s paprsky bratra slunce, za které jsme nahoře poděkovali modlitbou sv. Františka z Assisi... A dokonce jsme si v tomto zimním počasí na jednom ohništi opekli párky a špekáčky, rohlíky i chleba, které jsme si nesli s sebou dle rady zkušených a znalých tohoto místa. Výlet se vydařil, díky Bohu.

Alena Milová

Hledají se dobrovolníci!!

Mluvíš anglicky a/nebo německy, baví tě organizovat zajímavé akce s týmem nadšených lidí, pak je tahle nabídka pro tebe! Tvým úkolem bude starat se o účastníky mezinárodní akce Setkání křesťanů 7. - 9. 6. 2024 ve Frankfurtu n. Odrou. Pořadatelé hledají mladé spolupracovníky z Polska, Slovenska, Maďarska, České republiky a Německa nebo z jiných zemí. Více informací na: Vlado Kmec: vladimir.kmec@gemeinsam.ekbo.de (můžeš psát česky).

red

